

Memo

Aan: Raad van Leusden
Van: College
Datum: 27 september 2016
Betreft : Breedband in het buitengebied

Aanleiding

In het CUP 2014-2018 is de volgende doelstelling voor breedband in het buitengebied geformuleerd.

“De stimulering vanuit de gemeente draagt eraan bij dat eind 2017 bewoners en bedrijven in het buitengebied kunnen aansluiten op snelle breedbandverbindingen en/of draadloos over veel sneller dataverkeer beschikken. Dit versterkt de economische structuur van het buitengebied.

Het realiseren van dit doel wordt in sterke mate bepaald door initiatieven vanuit de samenleving.”

Verder is aangegeven dat *“De gemeente kan mogelijk gemeentegarantie en leningen voor lokale initiatieven verstrekken (werken met een revolverend fonds). De gemeente draagt niet bij in de kosten van aanleg van het netwerk.”*

In de afgelopen jaren is deze vraag opgepakt. Daarbij is enerzijds de conclusie getrokken dat aanleg van breedband in het buitengebied moeilijk haalbaar is te maken. Anderzijds zijn we momenteel met drie partijen in gesprek die onder condities geïnteresseerd zijn om glasvezel in het buitengebied aan te leggen. Deze condities echter raken aan beleidskaders die te zijner tijd een besluit vragen van de raad. Omdat het dossier vraagt om snel handelen van het college willen we u hierover informeren

1. Aanpassen van de leges voor aanleg breedband

De aanleg van glasvezel is legesplichtig. In de Legesverordening 2016 is in de bijbehorende tarieventabel een tarief opgenomen van € 717 voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor (graaf)werkzaamheden, vermeerderd met een vergoeding van € 1,12 per strekkende meter sleuf. Het vermeerderingstarief is in 2009 in de tarieventabel opgenomen. Dit was destijds nodig om de gemeentelijke kosten bij de aanleg van glasvezel binnen de bebouwde kom te dekken. In het buitengebied zijn de werkzaamheden van coördinatie en toezicht minder complex, en vergen minder ambtelijke inzet dan bij uitrol in de bebouwde kom. Het tarief van € 1,12 per meter is daardoor boven kostendekkend voor de onderhavige aanleg van glasvezel in het buitengebied. Het maken van winst is bij legesheffing niet de bedoeling. Deze leges zouden ook onevenredig doortikken voor de aanvrager en eindgebruikers, omdat de graafafstanden in het buitengebied een factor 8 hoger zijn dan in de kernen. Wij stellen daarom voor in de legestabel een differentiatie aan te brengen naar tarief binnen en buiten bebouwde kommen. Met toepassing van de factor 1 : 8 bedraagt het nieuwe tarief voor het buitengebied € 0,14 per strekkende meter. Deze aanpassing stellen wij aan u voor in de Legesverordening 2017, die u wordt aangeboden ter vaststelling op 15 december 2016.

2. De degeneratiekosten worden mogelijk niet (geheel) vergoed

Breedband van groot belang voor vitaliteit van het buitengebied, maar weinig rendabel
Breedband of snel internet is in toenemende mate van belang voor het functioneren van de samenleving, zowel op lokaal niveau als daarboven. Er ontstaan allerlei nieuwe toepassingen die bestaande voorzieningen gaan vervangen op het terrein van financiën, zorg en welzijn, onderwijs, recreatie etc. Ook voor een goede bedrijfsvoering is snel internet in toenemende mate van belang. Dit geldt ook voor het buitengebied. Daarbij komt dat in de komende jaren veel agrarische bebouwing vrij komt, die een transformatie van het buitengebied zal stimuleren. Om deze transformatie op een goede manier mogelijk te maken, is breedband/snel internet van cruciaal belang. De aanleg van breedband is echter weinig rendabel: er moeten veel strekkende meters kabel worden aangelegd en er zijn relatief weinig aansluitingen mogelijk. Om die reden doen partijen die kabel aanleggen voorstellen om de kosten te drukken. Eén er van is om de degeneratiekosten niet (geheel) bij hen in rekening te brengen. Dit zijn de vervolgcosten van het maken van de sleuven voor de aanleg. Als het nodig is voor de haalbaarheid, wil het college dit voorstel positief benaderen. Dit betekent echter dat toekomstige extra onderhoudskosten niet (geheel) gedekt zijn.

We kunnen ook te maken krijgen met minder gunstige garantievoorstellen dan we gewend zijn. Omdat een groot deel van de werkzaamheden in bermen worden uitgevoerd, verwachten we dat deze kosten zo gering zijn, dat die niet om de inzet van extra middelen vragen.

De gederfde inkomsten kunnen oplopen tot € 100.000

Op basis van normbedragen en geschatte aantallen meters berm en bestrating kunnen de degeneratiekosten oplopen tot ca. € 100.000. De vergoeding wordt echter bepaald op basis van de werkelijke ingrepen. Als de kabels niet dóór maar onder klinkerverharding worden aangelegd en er niet gegraven wordt maar gefreesd, dan neemt de werkelijk in rekening te brengen vergoeding sterk af ten opzichte van het nu ingeschatte bedrag. Daarnaast wordt uiteraard besproken wat partijen wél bijdragen aan de degeneratiekosten.

Normaliter worden deze door de aannemer betaalde vergoedingen gedoteerd in de groot onderhoudsvoorziening, om daarmee de toekomstige extra onderhoudslasten, die ook ten laste van deze voorziening worden gebracht, te kunnen dekken. Nu de mogelijkheid bestaat dat de degeneratiekosten niet (volledig) in rekening worden gebracht, moet de dotatie aan de betreffende onderhoudsvoorziening uit eigen middelen worden betaald. De Algemene Reserve flexibel deel kan eventueel als dekking worden ingezet. Wij zullen deze storting doen als bekend is wat de precieze kosten zijn.

Er wordt geen staatssteun verleend

In beginsel mag de gemeente geen steun verlenen aan ondernemingen om concurrentievervalsing of bevoordeling tegen te gaan. Als de gemeente het tarief naar beneden bijstelt, ontstaat die kans.

Er is in dit geval echter geen sprake van staatssteun wegens de zgn. de-minimisvrijstelling. Dit betekent dat decentrale overheden ondernemingen tot € 200.000 aan steun kunnen verlenen zonder dat er sprake is van staatssteun. Dit bedrag geldt per onderneming over een periode van drie belastingjaren.

Financiën beschikbaar stellen vergroot haalbaarheid

In het collegeuitvoeringsprogramma 2014-2018 is de opdracht op de volgende wijze afgebakend:

“De gemeente kan mogelijk gemeentegarantie en leningen voor lokale initiatieven verstrekken (werken met een revolverend fonds). De gemeente draagt niet bij in de kosten van aanleg van het netwerk.”

Dit kan zodanig geïnterpreteerd worden dat het niet of niet geheel innen van het degeneratietarief niet binnen de mogelijkheden van de opdracht valt.

Wij zijn echter van mening dat de waarde van de aanleg van snel internet in het buitengebied zodanig is dat dit een beperkte bijdrage (4 à 5%) in de totale investering in de vorm van mogelijke onderhoudskosten aanvaardbaar is.

Wij staan niet alleen

Wij zien om ons heen meer overheden die via bijdragen stimulerend optreden in de aanleg van snel internet. De provincie Utrecht stelt een bedrag van € 1 milj. beschikbaar voor ondersteuning van gemeenten en ook de gemeenten in de Gelderse Vallei hebben het voornemen om, bijvoorbeeld, door de degeneratiekosten voor hun rekening te nemen, de haalbaarheid van snel internet in hun buitengebied te bevorderen.